

מסורת הש"ס

- (א) זכמים ו. מנחות כג;
- (ב) נמנחות טז, א (א) [נעיל] וקדושין ד.ד.
- (ג) [א"ל שמקיים] ו (א) [קמת] ט.

תורה אור השלם

1. וקמך ידו על ראש הקולה וקמך לו לכפר עקלי; ויקרא א ד
2. כי נפש הַבָּשָׂר בָּדָם הוּא וְאֵינָהּ לַמִּנְחָה לֵבָב עַל הַמִּנְחָה לִכְפֹּר עַל נַפְשֵׁיכֶם יְבִי הַדָּם הוּא בְּנַפְשׁוֹ יִכְפֹּר;
3. וְאֵל דָּם הוּא וְאֵין יָדוֹ מְשַׁנֵּת וְלִקְחָה כֶּבֶשׂ אֶחָד אֶשֶׁם לַתְּנֻפָה לִכְפֹּר עֲלֵיו וְעִשְׂרוֹן סֹלֶת אֹרֹז בְּלוּל בַּשֶּׁמֶן לַמִּנְחָה וְלֵאב שֶׁמֶן; ויקרא י ד כא
4. וּכְפַר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמְשָׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת יָדוֹ לְכַוֵּן תַּחַת אַבְיָו וְלִבֶּשׂ אֶת בְּגָדֵי הַבְּדָד בְּגַדֵי הַקֹּדֶשׁ;
5. ויקרא טו טו לב

6. ובגדי הקדש אשר לאהרן ידיו לבגיו אתריו למשחה בהם ולמלא בהם את קדם; שמות כט כט
7. ועשית לאהרן ולבגיו כבה ככל אשר צויתו אהרן; שבעת ימים תמלא קדם; שמות כט לה

8. נב' הכתוב בהן מעכב כן מעכב כ"ל וכן כסמון;

הגהות הב"ח

(א) נב' הכתוב בהן מעכב כן מעכב כ"ל וכן כסמון;

מוסף רש"י

שירי מצודה. שלם משנה בעינו ולא עשה (זכמים ו.) שלם סמך (מנחות צג: סת"י). כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מנוח לא כפר. המנוח. דכתיב וסמן ונלה, ואפילו הכי כיפר. דכפרה דם הוא (מנחות טז). ולומר א"ע"פ. כן כיפר (תבחים טז). שאם עשה למנוחה שירי מצודה. שעיירה ולא עשה. מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מנוח מן המנוח. וכפר. כלומר א"ע"פ. כן כיפר. שאין נ"ך לביא קרנן אחר (היב"ח טז).

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ה.

עין משפט
נר מצוה

- א ב מיי פ"ג מהל' מעשה הקדשנות הלכה יב:
- ג מיי פ"ח מהלכות כלי המקדש הלכה ח ופ"ד הלכה יב:
- ד מיי ט"ז הלכה יב:

תוס' ישנים

סמיכה איבא בנייהו. ולא רלה לומר הקטרה שאינה מעכבת איבא בנייהו. דהא לא ש"ך [גבין] אהרן שלא שמש כל שבעת ימי מולאס. ודורות בנא א"ן דלא מוכבא. שהי ענה עליה הכתוב בנמה מקומות. בא"י לא כיפר וכיפר. כפר קמא דזכמים [ו] אן מפרש ללא מימא שלא עבר כל כך אס לך קיים מלות עשה וו, אלא הכרה עבר כאילו לא כיפר, ומ"מ כיפר שפטור מקרבן. ועוד מפרש הם לען אחר שעולה מפקדת לחייבי עשה קודם השמיטה, אבל מלות עשה דמטיה שעד אחר שמיטה לא עבר (שלמעה) [שלעול] הוא כקום וסמן עד לאחר שמיטה, אינה מפקדת. רב נחמן בר יצחק ב"ר. מר אמר חדא ונר אמר חדא ולא פליגי. נתרבה שבעה ונמשח יום אחד. כמורה נחמד לא סגי ובפרק בתרא דסויות [יב, ג] יליף מרובה בגדים מקרא ולא הוירי כהן אלא מה שג"ך, דהא אמרין בפ"ק דמגילה [טג, ג] אין כ"ן הוה משום למנוחה בגדים אלא פר ביבא על כל המלות.

דבר שאין מעכב בהן לדורות. לקמיה מפרש לה: שירי מלוה. כלומר שלם חש לקחוד אותה מנוח ולא סמך: כאילו לא כיפר. מן המנוחה: וכיפר. (דאין כפרה אלא גדס) כדאמרינן בזכמים (דף ו.) כיפר לגברא דעיקר כפרה דדם אבל לא כיפר כמי (שלא קיים) מלות קונו מן המנוחה: ולא קמי מפרישין. ואע"פ שלא הופרש זה השני כעב מינה כראשון יעבור זה השני כעב מינה פרישה לא מעכבא (זה) עבודה: ריבוי שבעה. שימש כ"ג שבעה ימים רלופים כשממנין אותו ככהונה גדולה וילבש שמונה בגדים שבעת עבודה. וריבוי לשון מרבה מרובה בגדים שהוא משמש שמונה וההדיוט כארבעה: משיחה שבעה. [שיתנו שכן המשחה על ראשו ובין ריסי עינו ו' ימים] רלופין: כל הכתוב בגדים הוא שנאמר (שמות טז) ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ו' ומשיחה נמי כל שבעה מדאיתקש משיחה לריבוי: וכפר הבהן אשר ימשה אוסו. גבי יוה"כ כחרי מות כתיב: מה תלמוד לומר. אס ללמד שתייה עבודה כ"ג והלא כל הפרשה כההרן נאמרה צואת יבא אהרן ונתן אהרן והקריב אהרן וצא אהרן (ויקרא טו): לפי שנאמר. כפרסת ואחיה תוה שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו ומגו העומד תחת אהרן ככהונה גדולה אשר יבא ציוס הכפורים אל אהל מועד לשרת בקדש: אין לי אלא. שיהא כשר לבא אל אהל מועד ציוס הכפורים אלא מי שנמרצה שבעה ונמשח שבעה כשנמנה. ולקמיה צעי משיחה שבעה היכה כתיבא: אפילו עשה אחס לא גרסינן: מילתא

סמיכה איבא בנייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירי מעכבא איבא בנייהו דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעכב מעכבי דכתיב (ויקרא ט) ואת הדם ילך אל יסוד המנוחה וזכחת כתיב (שמות טז) ואת כל הדם תשפוך אל יסוד המנוחה ולמאן דאמר דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעכבי וי"ל דלכולי עלמא שירי לא מעכבי בהן דאפילו ד' מתנות שזחטאת לא מעכבי בהן אלא אחת מהן דכתיב (טז) ונתתה על קרנות המנוחה קרנת כתיב וקרן אחת מעכבא בה ומו לא ואפילו למ"ד יש אס למקרא שירי לא מעכבי בהן דכתיב צחטאת ואת כל הדם תשפוך ולא כתיב ושפכת כל הדם אל יסוד המנוחה כדכתיב צחטאת המתנות ונתת על קרנת א"כ יתקן הכתוב ועשאו שירי מנוח לומר שאין מעכבא והכי אמרינן פרק אזהרו מקומן (זכמים ג.) גבי פר כהן משיח ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המנוחה נתקו הכתוב ועשאו שירי מנוח ופירש"י מדשינה צחטאת לטונו דצחטאת מתנות כתיב והוה ונתן והכא כתיב ישפך ולא כתיב ושפך ואפילו למאן דפליג התם ו' ואית ליה דשירי הפנימיים מעכבי היינו מדכתיב צויה"כ (ויקרא טז) וכלה מכפר ודרשינן מיניה אס כלה כפר ואס לא כלה לא כפר וגמרינן פנימיים מהדדי התם צפרק צ"ס (זכמים ט.) אבל צשירי החיצונים ליכא מאן דפליג מיהו צירושלמי קאמר סמיכה ושירי הדם שאין מעכב לדורות אין מעכבת כהן ומשמע דפליגי נמי צשירי אכל מנייה לי לימא הקרנת אימורים דכתיב צההוא ענינא ואין מעכבין לדורות איבא בנייהו וי"ל דלכולי עלמא לא מעכבי דהא דאין מעכבין לדורות היינו משום דכתיב (ויקרא ו) והיה החזה לאהרן ולבגיו ודרשינן צר"פ תמיד נחטט (פסחים טז): יכול נטמאו אימורים או שאבדו לא יהיו כהנים וכלאין צחזה ושוק תלמוד לומר והיה החזה לאהרן ולבגיו ומ"מ וגבי מולאס נמי כתיב גבי חזה והיה לאהרן ולבגיו ודרוש משום והיה לאהרן ולבגיו מכל מקום:

אמר רב יוסף סמיכה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן סמיכה מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן סמיכה לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא (ד) דתניא (ו) וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ו) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אינו מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא תני מתקינין (ו) ולא קתני מפרישין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ו) וכפר הכהן אשר ימשה אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר (ו) שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבגיו אין לי אלא נתרבה

שבעה ונמשח שבעה נתרבה ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מודאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא (ו) ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אמר רב יוסף וועשית לאהרן ולבגיו (ז) ככה ככה עיכובא הוא תינה כל מילתא

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דקין צדיקן וילמד סתום מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הוה שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דלצטריך קרא לנמשחי אלמא סברא הוה להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמשחי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':